

Motion till riksdagen

1989/90:Jo262

av Marianne Andersson och Stina Gustavsson

(båda c)

Jordbrukets omställning och förnyelse

Jordbruket i Sverige genomgår en genomgripande omställning och kommande livsmedelspolitiska beslut kommer med all sannolikhet att skärpa förändringstrycket. Lönsamheten i jordbruket är svag, vilket bl.a. visas i rikskreditinstituttets nyligen publicerade analys. Förändring och anpassning till nya villkor ingår i all ekonomisk verksamhet och inte minst för jordbruket. Den nu aktuella situationen är dock av sådan karaktär att särskilda åtgärder från samhällets sida är starkt motiverade. Vi föreslår ett särskilt fortbildningsprogram för yrkesverksamma inom jordbruket som en sådan åtgärd.

Det främsta motivet för förslaget är att ett livskraftigt jordbruk i alla delar av Sverige är av fundamental betydelse för säker livsmedelsförsörjning, hävd av odlingslandskapet och fungerande närings- och samhällsliv på landsbygden. Konflikten mellan målet att ha ett jordbruk som motsvarar dessa förväntningar och de aktuella kraven på produktionsanpassning genom lönsamhetsprocess är uppenbar.

Det finns en stor risk att en passiv nedläggning och avfolkning av jordbruket kommer att fortgå. Den positiva utvecklingsvägen kan genom mobilisering av alla möjligheter vidga jordbruksföretagens utbud av produkter och tjänster utanför den traditionella jordbruksproduktionen. Detta innebär att ett stort antal yrkesverksamma inom jordbruket behöver stimulans och stöd för att inleda en i många fall radikal omprövning av sin verksamhet. Det är angeläget att samhället stöder denna omprövning med åtgärder som går längre än de hittills tillgängliga.

Jordbruksbefolkningen har förhållandevis god tillgång till fortbildning genom studieförbund, rådgivning och kurser inom komvux eller gymnasieskolan genom lantbruksskolorna. De deltar också i hög grad i studiecirklar och kurser. Samtidigt finns betydande hinder, som gör att en fortbildningsverksamhet i nivå med modern personalutbildning och yrkesutbildning är långt avlägsen.

Den formella utbildningsnivån är låg, villkoren för studiefinansiering är ogynnsamma och bundenheten vid det löpande arbetet är stor. Dessutom ligger en fortbildning av den karaktär vi förordar på ett annat plan än mer traditionell yrkeskunskap, vilken dominerar dagens kursutbud. De olika former av vuxenutbildning och rådgivning som är tillgängliga har dock en given roll i ett utvidgat fortbildningsprogram.

En förebild för ett sådant fortbildningsprogram finns i Danmark under be-

teckningen En vecka på lantbruksskolan. Genom detta har ett stort antal yrkesverksamma nåtts av ett stimulerande kursprogram förlagt till lantbruksskolor och under medverkan av andra kvalificerade lärare. Huvudinriktningen är att ompröva jordbruksföretagens ekonomi och inriktning, vilket i sin tur kan leda till fortsatt kompetensförstärkning på bristområden. De ekonomiska villkoren är gynnsamma, vilket är en viktig förklaring till den stora uppslutningen. Ett motsvarande program i Sverige kan innefatta komponenter ur befintlig utbildning och rådgivning, men en initial fas bör genomföras enligt ett program med särskild organisation och finansiering enligt mönster från den danska utbildningen En vecka på lantbruksskola.

Mot. 1989/90
Jo262

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär ett särskilt fortbildningsprogram för stimulans av jordbrukets omställning och förnyelse.

Stockholm den 25 januari 1990

Marianne Andersson (c)

Stina Gustavsson (c)